

206

Progres și Cultură

REVISTĂ PEDAGOGICĂ — SOCIALĂ — LITERARĂ

CUPRINSUL :

Momente din domnia regelui		
George V-lea	— —	Prof. Ion Hurdubețiu
† Ioan Suci	— —	Mircea Rotaru
Orientarea profesională	—	Ilie Gruia
Importanța educativă a lucrului		
manual	— —	Emilia Drișcu
Învățământul istoriei în școala		
primară	— —	Elena Aniței
Impresii dintr'o excursie școlară		I. Comănescu

Cărți :

- O fată mică se închină (poezii) de Tudor Mănescu (A. Șara) — Istoria pedagogiei de C. Narly (T. Aștilean)
- Ochii Maici Domnului de Tutor Argezi (Stoica Coriolan).

Reviste.

Partea oficială.

Momente din domnia regelui George V-lea.

Regalitatea în Anglia o putem socoti, în situația republicană de azi, ca cea mai veche instituție. Dată fiind vechimea ei mai mult decât milenară ar urma ca să se fi uzat ca mașină primă de conducere în stat și să fi devenit cu timpul dacă nu antipatică cel puțin indiferentă poporului englez.

Ori dacă încercăm să studiem mai cu deamănuntul domnia de 60 de ani a reginei Victoria, a fiului ei Eduard al VII-lea și mai ales a nepotului ei, regretatul rege George al V-lea observăm din contră un fapt foarte semnificativ, anume că regalitatea engleză departe de a se fi uzat este în plină vigoare și în plină ascendență în ochii supușilor de acasă și de peste mări și țări.

E drept că Constituția engleză a rezervat doar puține drepturi pentru șeful statului. Ele sunt în număr de trei: 1) dreptul de a fi consultat, 2) dreptul de a încuraja și 3) dreptul de a preveni.

Cu toate aceste restrângeri un rege, atunci când mai e dublat și de o personalitate fie în domeniul moral fie în cel politic găsește soluția de a se apropia și de a-și impune părerile lui primului ministru, care după constituție e adevăratul conducător responsabil al țării. Spre norocul Englezilor regina Victoria era o personalitate în ambele domenii, Eduard al VII o mare personalitate politică ca făuritor al alianței franco-engleze, iar George

al V a fost o impunătoare figură morală. Această conduită creștinească, umanitaristă a observat-o și în morala politicei sale interne sau externe.

Voi reda câteva momente din domnia de 25 de ani a regelui Georghe V tocmai în sensul celor mai sus amintite. Veacul nostru în prima lui decadă a cunoscut efortul supraomenesc în toate domeniile a Germaniei lui Wilhelm II. Dacă progresele științifice, medicale și artistice bucurau lumea, chiar streină, nu tot așa stăteau lucrurile în domeniul naval și economic. Mărirea flotei germane și ieftinătatea mărfurilor cu marca „made in Germany“ au dat de gândit Englezilor și le-au produs multe nopți de insomnie constatatarea că „Deutschland über alles in der Welt“ nu e o laudă deșartă ci o dorință vie și în drum de realizare cu orice riscuri. Mergând pe făgașul acestei ambiții de a răpi Angliei supremația navală și întâietatea economică era firesc un viitor conflict între aceste două mari popoare.

Gândul acesta îl speria și-l revolta pe bunul rege George V-lea, care în toate manifestările sale s'a arătat o fire dreaptă și pașnică.

Cu sufletul lui chinuit de gândul unui viitor războiu a căutat, de câte ori avea prilejul, să-l sfătuiască pe vărul său Wilhelm II ca să renunțe la construcția numeroaselor vase de războiu. Sfatul pe care i l-a dat, cu tot menajamentul situației lor, pare însă un ecou al freământului de nemulțumiri engleze, căci o flotă germană numai contra Angliei putea fi construită. Într'o întâlnire cu Wilmelm II. îl sfătuieste să nu se aventureze pe mare dacă nu știe înota; vărul său imperial îi răspunde tăios că se înșeală și nici nu-și închipuie ce bine înoată la fundul apei. Era o aluzie la viitorul pericol de distrugere al submarinelor germane.

Anglia și regele ei văzând că nu e nici un mijloc pașnic de a-i face pe Germani să renunțe la visurile lor de mărire își pregătește mijloacele de apărare. Cuvinte banele când le citești, dar sari traduse în sfera realită-

șilor înseamnă zeci de vapoare noi și sute de tunuri, deci noi și grele impozite aruncate pe umerii cetățenilor englezi. Vistiernic al regelui era fiul unui umil pantofar Lloyd George, lui îi revenea greaua sarcină de a scoate sume noi pentru a-le transforma în guri de tun. Și gurile tunurilor erau multe și lacome și tot așa de multe și de grele erau năcazurile muncitorilor englezi. Regele George V a consimțit ca noile impozite să nu mai reducă bucățica de pâine a copiilor de muncitori.

Vistiernicul având sprijinul regelui a aruncat noile impozite numai în cârca celor bogați. Castelanii și boerii din Camera Lorzilor n'au aprobat acest buget care-i împovăra așa de mult. Impotrivirea nu le-a folosit căci regele a aprobat legea prin care se hotărăște pe viitor că voltul Camerii Comunelor, formată din deputați burghezi și reprezentanți ai muncitorilor, e suficient pentru aprobarea bugetului. Momentul acesta important din domnia regelui George al V și cunoscut în istorie sub numele de Actul Parlamentului nu numai că-i privează pe lorzi de un drept străvechi dar evidențiază atât mărinimia și grija regelui de a nu se strivi sub apăsarea impozitelor cei slabi la fel cu cei prea bogați cât și bunul simț al claselor mijlocii engleze cari n'au abuzat de acest drept ca să lovească și să împovăreze pe cei avuți peste limita dictată de morala socială.

Spiritul de dreptate și mărinimia sufletului său mare răposatul rege și-a manifestat-o nunumai față de lucrători ci și față de Irlandezi. Aceștia din secolul al XVII-au fost deposedați de pământurile și drepturile lor și trăiau ca și iobagii noștri de pe moșiile grofești. Boerii englezi puteau ori când să-i alunge de pe moșiile lor dacă nu le plăteau arânda cerută de ei. Irlandezii au făcut răscoale, cereri și plângeri și abia regele George V. s'a milostivit de ei. În 1914 regele a semnat legea prin care se acordă drepturi depline Irlandezilor catolici precum și autonomie administrativă. În 1921 regele George V. deschizând Parlamentul irlandez din Dublin n'a mai ținut seamă că e cel mai mare rege al Angliei și împă-

rat al Indiei ci s'a adresat Irlandezilor cu cuvinte eșite din duhul blândeței sfătuindu-i să uite și să ierte pentru a întemeia o nouă eră de pace, mulțumire și bună înțelegere.

În decursul războiului mondial au fost multe momente de încurajare venite din partea marelui dispărut dar două merită să rămână în amintirea noastră. Unul a fost atunci când George al V-lea a renunțat de a se mai numi membru al unei vechi familii domnitoare germane și și-a schimbat numele de familie pentru a se numi George al V de Windsor și nu de Saxa—Coburg așa cum s'au numit toți înaintașii lui din 1717 de când au fost chemați la tronul Angliei. Al doilea și care este și cel mai mare din toate momentele războiului mondial a constat în aceeaș modestie și înclinare spre o bună înțelegere recunoscând în primăvara anului 1918 comandamentul unic francez în persoana mareșalului Foch.

Datorită spiritului său biblic că cine se umilește se va înălța, regele nu s'a sfiit să-l pună pe mareșalul Haig, comandantul armatei engleze la ordinele unui francez. Ludendorff a fost respins și prin gestul regelui englez și vitejia lui Foch dreptatea a înfrânt barbaria germană.

Figura acestui mare rege care și-a aruncat sabia în cumpăna dreptății,— atunci când Germanii au invadat Belgia,— ca să triumfe epoca de libertate a naționalităților oprimate de puterile centrale, a acestui mare dispărut care a potolit și sprijinit interesele celor nevoiași, dar mai ales s'a coborât de atâtea ori cu drag în mijlocul copiilor țării sale merită să fie arătat și copiilor țării noastre ca un mare sprijinitor al nostru atât în calitatea lui de văr al reginei Maria a României cât și din pornirea sufletului său mărinimos și de bun creștin. Să fim pentru familia noastră ceea ce a fost el pentru familia lui pildă de sfânt și să fim ceea ce a fost el pentru țara sa figură de martir.

Prof. Ion Hurdubețiu.

din liceul militar.

† IOAN SUCIU.

Vineri 31 Ianuarie a. c. a fost condus la locul de veșnică odihnă unul din marii luptători, atât din vremurile de restriște cât și în cele actuale, a fost condus cel ce a fost timp de peste 40 de ani învățător, iar în ultimul timp preot în Șerbeni.

Poate că satului său natal, satului care a adăpostit în el persoană aceleia care o viață întreagă a fost într-o activitate continuă, comunei lui dragi Căcuciu, nu i-a fost dat să vadă atâta lume din toate straturile societății. Afluența atât de mare de lume este o dovadă sigură că acela care astăzi numai este printre cei vii a fost vrednic să fie condus la locul veșnic de toți aceia care l-au iubit, apreciat și cunoscut.

Cu Ioan Suci, preot și învățător pensionat, dispărea unul din vechii luptători care a avut atâtea și atâtea de îndurat, dar căruia totuș bunul Dumnezeu i-a dăruit a trăi și acele clipe în care și-a văzut roadele muncii grele și aspirațiile sale împlinite. Dispărea unul care a muncit de tânăr și până la bătrânețe cu un elan neobișnuit care poate fi o pildă vie pentru generația tânără de astăzi.

S'a născut în comuna Căcuciu în anul 1867. Primele cunoștințe de carte le-a primit în comuna sa natală, apoi a trecut în școala primară centrată din Reghin. De aci trece în Blaj unde urmează școala normală luându-și absolutoriul pedagogic. Este trimis pentru prima dată în comuna Solovăstru unde profesează timp de trei ani, apoi trece în comuna Sânmihaiul de Pădure. De aci se apropie de comuna sa natală unde funcționează ca învățător ambulant în Șerbeni și Sânmihai. Aceasta până în 1918 când revine numai ca învățător în comuna natală. În anul 1927 simțind că are parte și de cât mai

mult pentru acest popor oropsit, naște în el dorința de a deveni slujitor al altarului. Grație marilor merite aduse în slujba bisericii dintre care se enumără acelea că sub conducerea și priceperea lui s'au ridicat bisericile din Căcuciu și Șerbeni, mitropolia din Blaj îl sfințește ca preot în anul 1927. Este trimis mai întâiu ca preot în Șerbeni, de unde nemiloasa moarte i-a curmat firul vieții. O viață plină de sbuciumări și greutăți dar în acelaș timp plină și de fapte care vorbesc și vor vorbi îi viilor despre acela care a fost Ioan Suci.

La orele 1 d. m. s'a început serviciul înmormântării fiind oficiat de 14 preoți în frunte cu protopopul tractual Arion Popa. Predica ocazională a fost ținută tot de cel de mai sus. Vorbesc apoi, Gheorghe Uilăcan s. revizor școlar în numele autorității școlare superioare: Dr. I. Harșia avocat Reghin în numele partidului național creștin, din care decedatul făcea parte, Pop Ioan învățător în numele învățătorilor de pe valea Beicii: Dr. Eugen Nicoară în numele Astrei, iar preot Teodor Bucin în numele bisericii surori ortodoxe. La mormânt vorbește preotul Donescu în numele preoțimii, iar preotul reformat Fodor din Beica de jos în numele bisericei reformate. Sicriul este apoi așezat în locul de veșnică odihnă, plâns de toți cei dragi ai lui care l'au iubit și apreciat.

Te-ai dus dintre noi, frate Ioan Suci! Trupul tău zace acum în pământul rece, dar sufletul tău a trecut în altă lume mai bună poate, fără de greutăți, de unde va aștepta ceasul de răsplată. Ai muncit o viață întreagă. „Muncă bună ai muncit, dar și răsplata ta îți va fi bună.“

Fie-ți memoria binecuvântată.

Mircea Rotaru, învățător
Suseni.

Orientarea profesională.

(continuare)

În numărul trecut al revistei am expus, în linii generale și conchise, scopul orientării profesionale.

În acest număr voi arăta foloasele acestei orientări privite din punct de vedere individual, social și național; rolul școlii și al familiei, cât și cum este privită această problemă în țările din apus.

Cu ajutorul orientării profesionale putem îndruma pe fiecare individ spre cariera pentru care este apt, asigurându-i astfel succesul în viață. — De aci dar nevoia de a cunoaște aptitudinile elevilor. — Prin această fericită îndrumare s'ar mări valoarea tehnică a individului, atât din punct de vedere cantitativ cât și calitativ. S'ar asigura atât copilului cât și adolescentului o dezvoltare trupească și sufletească în bune condițiuni; iar munca s'ar transforma într'un isvor de plăcere și satisfacție personală, acordându-se tot odată și protecțiunea femeii.

Privită din punct de vedere social, nu este mai puțin importantă. Înălătură imensa risipă de forțe omenești, care rezultă din schimbul profesiunii, cât și pagubele imense — materiale și morale — care sunt urmarea firească a distribuției indivizilor, nu după aptitudini ci din anumite considerente, — fin, naș, ori partizan politic, — în diferite profesii cărora n'ar corespunde. Înălăturând acestea, asigură o recrutare rațională a tuturor forțelor, de care societatea are nevoie, cu profesioniști capabili, asigurând într'o bună măsură progresul social, prin faptul că profesiunile sunt ocupate de indivizi destoinici și apti să le îndeplinească.

A trebuit ca omenirea să trească examenul greu al războiului european, cu seria lui întreagă de greutate și de adânci prefaceri morale și sociale, ca ea să înțeleagă marele rău ce și-a făcut prim nesocotirea cunoașterii aptitudinilor membrilor săi. Numai la lumina acestui foc a putut vedea lumea că pricina răului a stat în nepotrivirea dintre cerințele posturilor de conducere ale ei și îsușirile celor ajunși în aceste posturi. Iar graba refacerii pierderilor de tot felul, din războiu, a scos și mai în lumină principiul: «fiecare om la locul său», adică între însușirile individului și cariera pe care o ocupă să fie o strânsă legătură. Apoi, greutatea prin care trece poporul nostru, cerințele ce le are de a rezolva cât mai variate și grele probleme, arată că avem nevoie, mai mare ca oricând, să întrebuițăm în modul cel mai rațional posibil toate forțele umane naționale de care dispunem, să selecționăm toate valorile și să le punem acolo, unde ele pot fi mai productive!

Să vedem acum care va fi contribuția școalei în scopul promovării acesteia: Școala primară are rolul de a infățișa cât mai precise imagini ale individualității școlărilor, în scopul orientării profesionale. Școala va permite elevilor cât mai mult posibil să pătrundă în viața profesională și economică, atât în cadrul învățământului cât și prin organizări speciale, de ex.; cinematografe, prelegeri, vizitări, etc. Apoi și bibliotecile școlare urmează a fi completate în acest scop și se va recomanda spre cercetare elevilor.

Tot ea — școala — va trebui să observe mai mult ca până acum dispozițiunile, aptitudinile și vocațiunea elevilor săi și să coordoneze într'o formă potrivită aceste observațiuni în cursul anilor de școală, în așa mod ca să înlesnească o judecată asupra probabilei aptitudini a fiecăruia pentru profesiune. Fie el muncitor la pământului, fie să țină în mâini condeiul sau unealta, copilul trebuie să știe încă din școală, că nu poate isbuti și nu va fi fericit decât iubindu-și meseria, cunoscând-o, stăpânind-o. Școala va trebui să întrebuițeze cât mai multe și mai eficace mijloace, spre a face cunoscută elevilor viața profesională. S'a dovedit prin numeroase anchete că elevii aleg de obicei unele profesii cari sunt la modă sau pentru cari primesc sugestii dela mediul înconjurător. Intr'unul din anii din urmă,

când lucram la determinarea aptitudinilor elevilor din cl. IV ce conduceam, nu mică mi-a fost mirarea când unul care era schiop întrebat fiind ce-i place să fie în viață mi a spus că «ofițer».

De multe ori chiar o insuficiență organică determină să se aleagă o profesiune contrară: flămândul — brutar, bolnavul — medic, blânzii—eroi rășboinici, etc. Este datoria școlii de a înfățișa elevilor aspectele vieții economice, astfel, încât ei să poată face alegerea unei profesii sau categorii de profesii indeplină lumină și înțelegere. În acest scop e necesar să se alcătuiască o serie de monografii asupra profesiei. O monografie ar trebui să dea indicații precise cu privire la:

Obiectul și natura profesiei, fiziologia profesiei, igiena profesiei, psihologia profesiei, tehnica profesiei și sociologia profesiei.

Copilul nu știe nimic sau aproape nimic, din meseriile cari se exercită în jurul lui. Cea dintâiu sarcină care trebuie să se impună în școală, este introducerea sistematică în programele de învățământ convorbirile despre meserii.

Trebuie să remarcăm cu deosebită plăcere că în programa învățământului primar și normal, găsim câteva paragrafe prețioase în acest sens. Dacă deschidem programa la pag. 29, găsim: «În școlile primare cu caracter agricol, se vor ceti elevilor bucăți cu cuprins din viața plugarului; atracțiunile vieții dela țară, viața agricolă a țării, etc. etc. În școlile cu caracter industrial, bucățile au de scop a sădi în inima elevilor dragostea de meserie și vor cuprinde descrieri și narațiuni din viața meseriașilor și atelierelor, etc. În școlile cu caracter comercial, se vor face lecturi privitoare la viața comerciantului; lecturi din viața marilor comercianți. etc.

Excursiile, de asemenea sunt recomandate la tratarea tuturor obiectelor de învățământ realiste.

În felul aceasta școala poate să pregătească mai bine pe elevi pentru viață.

Rolul ei — al școlii — nu s'a terminat oprindu-se aci. Căci nu este suficient ca elevii să cunoască funcțiunile vieții economice și sociale, în sufletul lor trebuie să fie sădit și gustul pentru profesii și acest rol tot școala îl are. Cu alte cuvinte să se înfăptuiască în școală o etică profesională. Acest scop în-

să se poate realiza prin cultivarea virtuților profesionale, lucru ce s'a avut în vedere la întocmirea programei analitice a învățământului primar și normal. La pag. 28. spune : Pentru cultivarea virtuților profesionale, se vor ceti bucăți, cari să ilstreze calitățile ce se cer unui bun plugar și cetățean, ca : dragostea de muncă și de ordine, spirit gospodăresc, cumpătarea, economia, prevederea, stăruința, statornicia, stăpânirea de sine, respectul legilor și instituțiilor țării. Iar în altă parte la pag. 45 găsim ; Invățământul practic cetățenesc se va desvolta, organizându-se în viața școlară deosebite instituții cari să înfățișeze în mic, icoana organizațiilor din societatea mare. Aceste instituții se vor conduce de elevi, după normele corporațiilor și întocmirilor de stat. Se vor înfățișa case de economie și ajutor mutual, societăți de gimnastică, de jocuri, de excursiuni, de cultură artistică, de igienă populară, de ocrotirea virtuților folositoare și stărpirea celor vătămătoare agriculturii, etc.

Un alt factor însă care contribuie mult la săvârșirea acestei opere și fără de care nici școala și nici oficiul de orientare profesionala nu-și pot atinge țelul, este „familia“. Părinții se deprind greu cu ideia că asupra profesiunii copiilor lor trebuie să țină seamă și de condiții obiective. Li este foarte pe dos și chiar jenant unui bărbat intelectual, de ex., să creadă că, copilul său uu e apt pentru studii și că trebuie să-l dea la o meserie (și aceasta cu atât mai mult când are numai un singur copil, pe care-l pierde din ochi de drag și pe care visa să-l facă ofițeraș). Ce va face școala și oficiile de orientare în acest sens ?! . . . Pornind dela zicalele : „vorba dulce mult aduce“ și că „incetul, cu incetul se face oțetul“, atât școala cât și oficiile de orientare, nu vor contrazice voința părinților, ci își vor da toată silința ca pe cale pașnică și prin mijloace cât mai bune să convingă părinții arătându-le cât de folositor este pentru copii lor să le dea profesia potrivită înclinărilor și puterilor lor. Trebuie făcută în acest scop o educație specială părinților ori de câte ori să prezintă ocazia. Nici un părinte și nici o mamă, eari au interesul de a asigura viitorul economic al copiilor lor, n'ar trebui să întârzie a se adresa oficiului de orientare profesională, înainte de a fi luat definitivă deciziune asupra alegerii profesiunii copiilor lor.

În unele țări, se obișnuiește ca școala în decomun acord cu oficiul de orientare să trimită la toți părinții, cari au copii în ultima clasă, câte o scrisoare în care li se arată avantajii alegerii raționale a unei profesii pentru copii lor, dându-le în acelaș timp și frumoase indicații. O frumoasă și interesantă scrisoare de acest gen alcătuită de oficiul de orientare din Frankfurt, este reprodusă de dl. I. C. Petrescu în „Școala democratică și selecția profesională.”)

Arătam în numărul trecut că orientarea profesională este problemă care stă astăzi în centrul preocupărilor tuturor popoarelor din occident. Dăm acum câteva note — tot după dl. I. C. Petrescu din Șc. democratică și selecția prof. — cum este privită această problemă mai în toate țările din apus :

În Anglia, există încă din 1910, un regulament de administrație publică, care încredințează „Comitetelor consultative specială” plasarea minerilor. În Elveția, se remarcă iarăși o mișcare foarte interesantă pentru orientarea profesională a tineretului, mai ales sub aspectul problemei din punct de vedere al vieții școlare.

În Statele-Unite, oficiile de orientare prof. au statutul încă din 1908. Sunt f. numeroase oficii întreținute nu numai de stat, ci și cu fonduri particulare. Organizarea e la fel cu cea din Anglia. În Italia, s'a introdus în 1925, preucenicia în ultimele 4 clase primare. Oficiile de orientare înlesnesc elevilor cunoașterea diferitelor meserii prin fotografii, ilustrate, conferințe, cinematograf, etc. În Franța, există deasemenea o mișcare remarcabilă în scopul de a orienta științific tineretul spre viața profesională.

În Germania, se poate spune că mișcarea e mai bine susținută ca în oricare alta țară.

În concluzie putem spune, că: Prin îndrumarea pe baze științifice a omului potrivit la locul potrivit, orientarea profesională contribuie în mod simțitor și eficace nu numai la ridicarea puterii de producție a țării în toate domeniile de activitate, economică, socială și spirituală, dar și la ridicarea bunei stări materiale și a satisfacerii morale a fiecăruia prin așeza-

rea sa în serviciul patriei în locul în care puterile sale fizice, intelectuale și morale pot fi mai bine fructificate* . . .

Ilie Gruia.

---

* În tratarea acestui articol m'am servit de lucrările: Selecțiunea capacităților și orientarea profesională de F. Ștefănescu Goangă; Școala democratică și selecția profesională de I. C. Petrescu; precum și de Rev. Lamura an. VIII 1927. Din toate acestea am reprodus pasagii concludente.

Examenul de înaintare la gr. II al învățătorilor.

Ministerul Instrucțiunii a dat zilele acestea următoarea decizie:

„Spre a fi admiși la examenul de înaintare la gr. II, ce se va ține în anul 1936, învățătorii cu titlul definitiv trebuie să îndeplinească condițiunile prevăzute de art. 119 din legea învățământului primar — publicată în Monitorul Oficial No. 101 din 26 Iulie 1934, iar pentru anii școlari 1934—35 și 1935—36 vor trebui să îndeplinească și condițiunile cerute de art. 119 din legea învăț. primar, publicată în Monitorul Oficial No. 152 din 5 Iulie 1934.”

Învățătorii licențiați, numiți în învățământul primar pe baza diplomei de învățător, cu titlul provizoriu, se pot prezenta la examenul de definitivat, ce se va ține în Aprilie a. c., chiar dacă nu au trei ani de funcționare la catedră.

Importanța educativă a lucrului manual.

„Fiecare om trebuie să învețe a întrebuința mâinile lui. Mâna are locul ei de cinste alături de vorbire, spre a ridica pe om deasupra animalității.“

Cu aceste cuvinte înțelepte caracterizează pedagogul Herbart valoarea lucrului manual.

Importanța lucrului manual în școala primară nu vine numai dela necesitatea lui în viață, ci vine de acolo, că el este un principiu general al învățământului și un mijloc educativ excelent.

Activitatea manuală se începe dela 4 ani în grădinile de copii. În Italia, D-na Dr. Maria Montessori, cunoscută prin: „Case di Bambini“, a știut, adaptându-se gusturilor și nevoilor de activitate mintală și fizică a micilor copii să obțină dela ei, printr'un material potrivit, maximum de efecte folositoare, cu minimum de eforturi. Această liberare a spiritului are ca urmare eforturi rodnice și fecunde.

Pentru a forma gustul pentru lucrul manual se duc copiii din școala primară prin uzine, fabrici, ateliere, formându-se educația organică care tinde să desvolte ascuțimea, siguranța, delicatetea simțurilor, să perfecționeze mâna.

La școala din Cempuis, Dr. Robin, da lucrul manual pentru îndeletnicirea de mai târziu, aceasta numindu-o preucenicie. Desvoltă gustul pentru lucru, când după ce au realizat ceva, e pus imediat în practică.

Se împart copiii pe secțiuni și fac rotație învățând tot felul de lucruri în legătură cu locul. Practica lor dă ocazie la observație și judecată, complectând educația intelectuală și realizând aplicarea noțiunilor și combinațiunilor inteligenței. Spiritul de invențiune, poate fi provocat prin lucrări manuale libere. Ele sunt preludiul oricărei educații științifice raționale.

Fontegne, strălucitul reprezentant în Franța al orientării profesionale, spune: lucrul manual este la baza educațiunii armonioase.

Binet. În „Idei noi despre copii“ spune: *Copilul să fie activ, el nu știe numai ce a trecut prin simțurile sale, prin creierul său, ci prin mușchii săi, el nu știe decât ce a făcut.* Școala slojdului din Nääs (Suedia) este o școală unde are precădere lucrul manual. Acolo elevii își procură singuri materialul, ca să știe din ce este compus obiectul, apoi îl execută singuri.

Pornind dela faptul că ucenicia slojdului să fie un factor de educație generală, sistemul din Nääs, se bazează pe 2 reguli: regula metodică și regula pedagogică.

Se cere executarea lucrurilor din punct de vedere util și estetic.

Scopul educativ al lucrului manual, e următorul:

1. Să inspire gustul și dragostea de lucru în general.
2. Să inspire respectul de lucrările corporale grele dar folositoare.
3. Să desvolte independența și încrederea în sine.
4. Să dea obișnuința de ordine, exactitate, curățenie, sănătate.
5. Să desvolte simțurile: ochiul, pipăitul, simțul formei, siguranța mânei.
6. Să obișnuiască cu atenția, priceperea, sârguința, răbdarea.
7. Să desvolte fizicește.

Se adogă scopuri exterioare:

1. Priceperea la întrebuințarea instrumentelor și
2. Execuția exactă a lucrărilor.

Elevul să execute pe cât se poate singur, ca să se vadă gustul său și aptitudinea.

Robert Leidler spune: Invățământul practic, este o trebuință pedagogică de primul ordin, fiindcă posedă: valoare educativă, putere să formeze corpul, sufletul și sentimentul estetic, are influență socială și morală.

Il indeamnă spre acțiune, interes pentru muncă și stărnește: stăpânirea de sine, atenția, stăruința, îndreaptă spre bi-

ne și folositor gândirea, crește sentimentul demnității sale.

Il face mai energic și-i dă curiozitate pentru un lucru, îl face să ajungă la descoperiri pe cari nici un studiu teoretic nu-l poate da în aceeași măsură.

Acest studiu servește ca bază multor studii teoretice, punând înaintea copilului, o țintă practică, pe care o înțelege. Învață apoi copilul să prețuiască, să caute, să compare, să inventeze. Simțurile sunt mai îndemânatică pentru un act practic și apoi conservă corpul sănătos și viu.

Alt bine pe care-l aduce lucrul manual, este că alungă lenea, izvorul tuturor relelor. Prețuește valoarea socială a lucrărilor manuale, poate să aprecieze forțele cuiva.

În școală, prin l. manual putem să observăm aptitudinile copiilor și să dăm acestora o îndrumare potrivită în viață.

În felul acesta, obiectul l. manual, contribuie la legătura dintre școală și viață.

Prin muncă, spune Seidler, se va face tinerețea mai bună, pentru binecuvântarea și mulțumirea lumii întregi.

Kerschensteiner dă o importanță deosebită lucrului manual, pentru că atitudinea psihică cerută la acest obiect e cea care corespunde mai bine mentalității copiilor.

După cum am văzut, copilul mic cu o dispoziție nativă spre activitate și creație, vine cu spiritul de observare și cu impulsul spre imitație. Rămâne învățătorului să canalizeze aceste porniri spre preocupări cari să faciliteze dezvoltarea spirituală și fizică a copilului.

Și lucrul manual este o minunată ocazie pentru aceasta.

Indeletnicirile practice ar fi de dorit să se practice cât mai mult în aer liber, căci pe lângă echilibrul nervos, soarele și aerul liber dau sănătate și veselie.

Ed. Ferrière spune într'o carte a sa :

„Lucrul manual și soarele sunt cei mai mari prieteni ai celor mici. Nici unul dintre ei n'ar trebui să fie lipsit de acestea. Lucrul mânilor și soarele au fost prietenii primitivilor, ai primilor noștri strămoși și numai copiii noștri mai percep, ca un ecou îndepărtat, chemarea acestor buni prieteni.“

Emilia Drișcu.

Invățământul istoriei în școala primară.

Istoria, «cartea sfântă în care este închisă gloria străbună», este obiectul prin care școala caută să deștepte sentimentul datoriei către țară și iubirea de patrie. Prin expunerea trecutului, ea arată celor de azi cine le-au fost strămoșii, faptele lor mărețe, — deschizând totodată perspective sigure în viitorul unui popor. Viețile marilor înaintași vor fi totdeauna cel mai puternic îndemn la fapte mari spre binele țării și al neamului.

Istoria este obiectul care eliberează sufletul și — aprinzându-i fantazia față de trecut și dându-i speranță și încredere în viitor — îi ușurează toate greutățile prezentului. Ce-ar fi un popor fără istorie? . . . «A nu ști ce s'a întâmplat înainte de-a fi născut, este tot una cu a fi mereu prunc; căci ce este vârsta omului, dacă memoria faptelor noastre nu s'ar uni cu veacurile dinainte.» cum a spus Cicero. Iar marele nostru Kogălniceanu: «Cât aș fi de norocit să desvolt în inima tinerimii interesul pentru istoria patriei; m'aș fâli că am sport în inima ei iubirea către patrie și că am contribuit la păstrarea naționalității, căci ce poate mai mult să ne-o păstreze decât această istorie, care ne arată ce am fost, de unde am venit și ca o regulă de trei — ne descopere și numărul necunoscut — ce avem să fim.»

Materia și metoda predării istoriei a evoluat în decursul timpurilor. Popoarele vechi o făceau cunoscută prin povestiri, cântece, legende, etc. spuse de părinți copiilor. Până pe vremea lui Comenius, istoria se preda numai în cursul secundar și superior; el cere să se predea și în școlile elementare. În urmă, unii pedagogi au accentuat partea instructivă, alții pe cea educativă a istoriei. Herbart considera istoria ca «invățătoarea

omenirei», dacă este predată ca să-şi ajungă scopul; de vină în caz contrar, este numai nedibăcia învăţătorului.

Principiile didactice de care trebuie să se ţină seamă la predarea unei lecţii de istorie sunt: învăţământul să desvolte imaginaţia şi sentimentele superioare ale elevilor, să se predea raţional şi să fie moral.

Mijloacele să fie cât mai intuitive şi multiple. Mai întâi vocea învăţătorului are un mare rol, apoi: hărţile, tablourile istorice, muzeele, excursiile, diferite lecturi, poezii, cântece patriotice; foarte potrivite sunt aparatele de proiecţiune şi cinematografele, deşi nouă ne lipseşte o colecţie a filmelor istorice. Şi ce minunate subiecte prezintă în această privinţă istoria atât de bogată în evenimente a neamului nostru! . . . Istoria se poate îmbina minunat cu alte obiecte de învăţământ, realizând ceace se numeşte principiul corelaţiei. Printre acestea sunt în primul rând geografia şi religia. Nici un moment nu trebuie pierdut la o lecţie de istorie în a realiza unitatea învăţământului. Cântul şi poeziile ajută într'o covârşitoare măsură la desvoltarea sentimentului patriotic. Se pot folosi ca puncte de plecare în lecţie, se pot intercala în ea, iar unele ca aplicare — încheere, — toate pentru a face lecţia cât mai interesantă şi vie.

În predare întrebuiţăm forma expozitivă şi pe cea întrebătoare. Să ne ferim de a trunchia lecţiunile în așa numitele unităţi metodice. Nimic nu poate fi mai antipedagogic, mai contrar cu psihologia copilului decât a întrerupe o frumoasă povestire de dragul unei recapitulări. Ceva mai mult: atunci când povestirea a stârnit întreaga vibraţie afectivă a copilului, a emoţionat până la lacrimi, — nu trebuie să întrerupem brusc această continuitate afectivă, trecând la o reproducere prea didactică; mai curând vom pune pe copii să desemneze sau să lucreze din plastilină ceva ce ar simboliza conţinutul plastic al lecţiunii. Este aceasta o formă mai bună de manifestare a simţimintelor copilului. În aceiaş ordine de idei, e timpul să poménim că nu va trebui să ne lăsăm prea mult subjugaţi de treptele formale. Nu va însemna însă că nu vom urma în lecţia noastră mersul normal al înţelegerii copilului, pornind dela o pregătire a minţii lui, care va consta din rechemarea în min-

te-i a tot ce a învățat și cunoscut, a tuturor faptelor și sentimentelor cari i-ar deștepta curiozitatea și interesul spre lucruri noi. Odată cu aceasta vom folosi cât mai mult harta, localizând astfel evenimentele și făcându-le mai ușor de reținut. Printr'o *anunțare* întotdeauna cât mai vagă, vom face trecerea la lecția nouă, *expunând* evenimentele cât mai simțit și cu cât mai multe mijloace intuitive; vom face notări pe tablă și la nevoe chiar schițe; vom utiliza tablouri, portrete, etc. Nu vom abuza de *reproduceri*, deoarece ținta principală pe care trebuie s'o urmărim nu e cunoștința în sine, ci deșteptarea dragostei față de trecut și faptele strămoșești, precum și iubirea de patrie până la sacrificiu. Va trebui să insistăm și să luminăm mințile copiilor nu asupra naționalismului de vorbe, ci asupra celui creator. Sunt prea mulți patrioți de răspântie în țara noastră pentruca și școala să contribuie la înmulțirea lor. În acest sens vom căuta să se înțeleagă că mai mult își iubește țara unul care muncește cu toată dragostea și cinstea în meseria lui, decât altul care nu-și manifestă decât prin vorbe această iubire. Astfel vom desvolta în copii un naționalism activ, creator, care să înlocuiască naționalismul pasiv de astăzi. Nu este deajuns a te extazia în fața faptelor strămoșești și a-ți revendica vreun merit prin aceasta, ci va trebui să ai ambiția și hotărârea de a realiza ceva pentru această mare familie care este patria. Și nu cu ocazia zilelor mari ci în viața de toate zilele. Această atmosferă sufletească creata, nu vom părăsi-o odată cu trecerea orei respective de istorie, ci vom urmări-o și în orele următoare. După ora de istorie se pot face minunate lecțiuni de geografie, de religie, de cânt, de memorizare, de compuneri. Prin aranjarea judicioasă a orarului zilnic, învățătorul va realiza astfel și *corelația* cea mai deplină a materiilor de învățământ, principiu atât de reclamat astăzi de pedagogie.

Elena Aniței.

Impresii dintr'o excursie școlară.

(Continuare)

Sinaia — localitate de splendide și incomparabile frumuseși naturale — este așteptată cu multă nerăbdare de toți excursioniștii. În câteva minute străbatem drumul ce pare că se închide tot mai mult, formând o vale strâmtă, mărginită de înălțimi, acoperite cu bogate păduri. La fiecare cotitură a liniei ferate ni se deschid alte peisagii, alte vederi. Din loc în loc, trenul trece prin apropierea sau chiar pe sub stânci uriașe ce stau gata par'că să cadă peste noi. Prahova este mai mare, mai sgomotoasă, isbește cu mai multă putere în pietrele și obstacolele ce le întâlnește.

Între copii se începe o interesantă și instructivă discuție: «Aici stă M. S. Regele în timpul verii. Frumos loc a ales bătrânul rege Carol. A căutat pe cărări neumblate cea mai potrivită poziție pentru a înălța cel mai frumos castel». Și discuția trece pe neobservate în domeniul istoriei: unirea principatelor, domnia înțeleaptă a celui dintâi rege, războiul cel mare, greutățile pe cari le-a întâmpinat biata noastră țară până să ajungă deasupra nevoilor și să se așeze în rand cu celelalte națiuni europene.

În gară e lume puțină. Un punct negru — strălucitor în bătaia soarelui — ne reține atenția. Ne apropiem. E o cruce de marmoră neagră care marchează locul unde marele român și bărbat de stat I. Gh. Duca a fost răpus de o mână criminală. Ne uităm împrejur, aruncăm privirile peste șirul de linii și par'că vedem pe ucigaș cum caută să dispară într'acolo, protejat de întunerecul nopții, în timp ce pe un cărucior de bagaje victima își trăia cele din urmă clipe ale vieții. Figurile speriate

ale copiilor, mușenia lor ne-a făcut să nu mai scoatem nici o vorbă și să pornim mai departe cu capetele plecate...

Dl. primar Marinescu ne primește cu multă amabilitate, ne pune la îndemână o călăuză, ne obține aprobarea dela palat pentru a-l putea vizita și ne invită să luăm parte, la ora 10, la desvelirea plăcii comemorative, în amintirea celui ce a fost I. Duca. Cum ceasul arăta ora 9 ne-am întors la gară unde începuse să sosească lume și sergenții să facă ordine...

Copiii au putut vedea mulți miniștri în frunte cu Dl. Tătărescu — președintele consiliului, preoți, ofițeri, public, flori multe și de o rară frumusețe și în fine, placa de bronz a celui dispărut. Am auzit vocea sonoră și impunătoare a primului ministru, care în cuvinte emoționante evocă marea și nobila figură a lui I. Duca. Rămânem pe peron până ce trenul ministerial dispăre spre miază-zi. Ne îndreptăm apoi spre parc.

Străbătut de alee simetric trasate, împodobit cu cele mai variate și mai multicolore flori, înconjurat de palate și ville supărător de albe în lumina puternică a soarelui — parcul e o împletire măiastră și armonioasă a naturii cu ceea ce i-a adăugat mâna omenească. Chiotele de copii și lumea care a ieșit la plimbare îl completează, îi dă viață. La fiecare pas auzim o limbă streină: ungurește, franțuzește sau nemțește, ceea ce înseamnă că stațiunile noastre climaterice sunt apreciate și de alte popoare.

Urcăm spre mănăstire. Cărarea ce sue spre vârf e înțesată de lume; ascensiunea e ușurată de umbra plăcută a brazilor. De jos strabat până la noi uruitul și claxoanele mașinilor ce nu se mai isprăvesc.

La mănăstire călugării aleargă de colo-colo, cu capul plecat, cu pași grăbiți. Ușa deschisă ne îmbie să intrăm. E o liniște aproape supărătoare.

Copiii îngenunche, fac cruci, spun rugăciuni în gând. Lumina slabă a candeliei veghiază lângă icoana Macii Domnului. Un călugăr cu părul alb și cu fața pământie își reazimă fruntea obosită de lemnul uscat al stranei. Miros de tămâie. E atâta pietate și evlavie în jurul nostru!...

Ne retragem în vârful degetelor. Alături, în dreapta, se află un mormânt săpat numai în marmoră albă, înconjurat de vase cu flori, de candelă ce ard mereu, de o atmosferă rece și

infricoșetoare. Aici odihnește Take Ionescu, om ce-a fost de o vastă cultură, de o înaltă înțelegere patriotică, de o rară îndemnare politică. Copiii se interesează îndeaproape despre cel ce zace sub lespedea dură și rece. Prin fereastra mică și joasă pătrunde o fâșie de lumină ce învăluie întreaga încăpere într'o liniște eternă...

Ne retragem și de aici cu aceiaș încetineală și ducem cu noi — o bună bucată de loc — atmosfera de pietate și de mormânt a mănăstirii din Sinaia.

Alea către palatul regal cotește leneș și se ascunde în pădure.

— «Mai avem mult până să ajungem acolo unde locuște M. S. Regele?» — ne întreabă nerabdători copiii. Și tot ei ne arată vârful minunatului castel ce se ivește printre copaci. Pașiștea verde din fața lui, boschetele de pomi, marea de flori ce se întinde de jur împrejur, bazinele cu apă, statuetele ce abundă ne uimesc, ne zăpăcesc...

— «Oare cum o fi în raiu, dle învățător? Nu credem să fie mai frumos decât aici». Intr'adevăr comparația făcută de elevi este foarte justă și denotă o superioară gândire copilărească.

Suntem opriți la corpul de gardă. Ni se fac formele necesare și ne putem apropia de împărătescul palat. Soldatul de santinelă se plimbă în pași de defilare, face întoarcerile reglementare și nu vrea să stea de vorbă cu noi. Din privirea sticloasă și fixă înțelegem că n'are voie să scoată nici un cuvânt. La vederea biletului din mâna noastră ne prezintă arma, ne lasă intrarea liberă, după care-și continuă acelaș marș cadențat, cu aceiaș privire atentă.

La marea ușă dela intrare suntem întâmpinați de un domn foarte politicoș și binevoitor. Picioarele ni se înfundă în covorul imens ce se întinde pe scări până într'un hall vast și inundat de o lumină puternică. Călăuza noastră apasă pe un buton și acoperișul f. înalt de deasupra hall-ului, format dintr'un bloc de sticlă, se dă la o parte, fără nici un șgomot. Suntem conduși prin săli întortochiate, prin camere și birouri ce întrec orice fantazie în frumusețe. Biroul de lucru a M. Sale, împodobit cu tablouri și mobile masive, sala unde se țin consiliile de coroană, unde s'au pus la cale toate actele istorice ale Româ-

niei mici și Mari; sufrageria regală, sala impunătoare a tronului, sala de festivități, camera turcească, arabă, persană, etc. Un sgomot ușor și lin ne atrage atenția: pe un perete oblic — din marmoră albă — curge ca o pânză, un strat de apă limpede și cristalină. — „A fost dorința reginei Elisabeta ca apa Peleşului să treacă și prin castel“ . . . ne spune însoțitorul nostru.

Vizităm apoi camerele de biliard și șah; sala de cinematograf, panopliile regale și sălile de armament, etc. Nu mai știm unde suntem, pe unde am umblat și nici pe unde să ieșim. Părăsim regescul castel treziți par'că dintr'un vis foarte frumos. Santinela prezintă arma, ne urmărește cu privirea și-și face datoria cu aceeași vigilență. E inutil să amintim discuțiile și comentariile ce s'au făcut în urma acestei rare ocaziuni din viața noastră și mai ales a copiilor.

La restaurant ne așteaptă o masă bogată și frumos împodobită. Aerul tare și urcușurile pe care le-am făcut ne-au produs o bună poftă de mâncare. Pentru un moment uităm tot ce-am văzut astăzi și căutăm să ne astâmpărăm foamea. Ciorba e bună, friptura e gustoasă și pe deasupra se mai servesc prăjituri și fructe, ca meniul să fie aproape complet și în acelaș timp e și o răsplată pentru reușita serbării din seara trecută. Abia către sfârșitul mesei încep noi și interesante discuții despre întâmplările zilei. Traversăm localitatea dela vest la est și ne îndreptăm spre gară. Tot astăzi trebuie să fim la Comarnic. Din vagon mai privim odată spre aceste locuri dragi tuturor; rămân apoi în urmă, se pierd în zare. Munții și pădurile cele mari se răresc încetul cu încetul, valea se lărgește, albia râului se mărește, livezile de pomi se îndesesc; toate acestea ne spun că traversarea lanțului de munți s'a terminat și că am trecut în altă regiune, lucru observat dealtfel și de copii. Trenul se apropie grăbit de Comarnic unde ne așteaptă o mare surpriză.

Peronul e ticsit de lume. Elevii școlii din Comarnic — în uniforme de cercetași și în costume naționale — în frunte cu toți învățătorii au ținut să ne întâmpine și să ne cânte «Bine-ați venit». Suntem prezentați apoi preotului, primarului, întregului consiliu comunal, publicului...

Primirea și ospitalitatea deosebit de binevoitoare a colegilor și publicului comarnean ne-a încurajat și ne-a întărit convingerea că tot satele și conducătorii lor înțeleg mai bine munca se depune pe ogorul școlii și tot ei sunt acei ce pun o piatră mai mult, la consolidarea culturală a acestei națiuni.

Excursioniștii execută câteva cântece patriotice; nici colegii lor nu se lasă mai pre jos. Imbulziți pe uși ieșim în dosul gării și împrejurul unui frumos rond de flori copiii încing o horă veselă și mândră.

«Hai să dăm mână cu mână... Măi muntene, măi vecine, vino să te prinzi cu mine»... e foarte bine venit. Copiii saltă ușor și vesel, împrietenți, înfrățiți de par'că s'ar fi cunoscut de când e lumea...

Publicul dă năvală din toate părțile, ne înconjoară, ne admiră... Copiii sfătuesc cu colegii lor spunându-și — unii impresiile din excursie — ceilalți frumusețea și mândrețea de a fi cercetaș.

Amestecați, într'un impresionat cortegiu — plecăm spre biserică. Urcăm până în vârful dealului. În ușa bisericii ne așteaptă un preot bătrân. Cu mâna uscată și tremurândă ne întinde sfânta cruce. În ochii mari de sub lentilele ochelarilor îi citim o nespusă bucurie. «Veniți de departe?» ni se adresează el cu o voce stânsă. Ii dăm toate lămuririle.

Ne închinăm, sărutăm icoanele și privim cu admirație pictura veche a bisericii. Copiii din Comarnic dau toate explicațiile colegilor lor, așa că nu mai e nevoie de intervenția noastră...

Suntem apoi conduși la o fermă model. Dl. Niculescu — proprietarul — explică copiilor și nouă despre cultivarea pomilor fructiferi, despre creșterea albinelor, despre rodnicia pământului și despre dragostea pe care trebuie s'o avem de-al munci rațional. «Pe pământ și pe rodnicia lui se bazează astăzi țara noastră», termină el foarte entuziasmat. Ne servește și o gustare. Incojnuțați de aceiaș amabilitate însoțitorii noștri ne conduc la școală. Așezată în mijlocul unei livezi de pomi, curată, bine întreținută, cu elevi și conducători buni, școala din Comarnic stă în fruntea instituțiilor de acest fel din întreg județul Prahova. Copiii localnici explică, cu multe amănunte, cum au orga-

nizat expoziția, cum au lucrat diferite obiecte, cât de mult le place școala și pe dnii învățători. Ni se arată apoi muzeul, atelierul de lucru manual, sălile de clasă, etc. — «Ne place să muncim și ni e dragă școala» — ne mai spun școlarii foarte volubili din Comarnic. «Poate vă vom vizita și noi la Moinești, căci și noi vrem să facem o excursie mare... cu trenul...» mai adaugă ei. Ziua e aproape pe sfârșite. Copiii noștri sunt luați de colegii lor și duși acasă. Le vor da mâncare și odihnă până mâine la opt. Câțiva din ei se plâng că n'au pe cine să ia... Seara gazdele au oferit un banchet în onoarea noastră unde s'a răs, s'a discutat, s'au ținut discursuri și... s'a mâncat din belșug. Ne-am retras la o oră târzie pentru a ne lua și noi porția de odihnă ce ni se cuvenea cu prisosința...

La ora 8 dimineța toți copiii sunt adunați și cu multă veselie ne povestesc cum au fost primiți de copegii lor. Vizităm cele două fabrici: de ciment și de produse refractare — fabrică ce nu mai întâlnisem în drumul nostru. Ni se dau toate explicațiile cum se lucrează cărămida ce poate suporta temperaturi înalte și care se întrebunțează la căptușirea cuptoarelor dela topitoriile de fier sau la fabricarea sticlei. Cuptoarele în cari se ard aceste produse sunt de o construcție specială și prezintă un foarte mare pericol pentru un neștiutor sau nedibaciu mânăitor al focului.

La restaurantul din dosul gării ni se servește o bogată gustare. Un taraf de lăutari ne cântă și hora iaraș saltă vesel în jurul aceluiaș rond de flori ca la sosire. Se apropie ora de plecare. Ieșim pe peron întovărășiți de marșul orchestrei și de mulțimea publicului.

Momentul despărțirii este impresionant: Copiii noștri im-î brățișează îndelung pe colegii lor cu cari se împrieteniseră, îș promit unul altuia că își vor scrie și eventual se vor întâlni într'o nouă excursie... la anul...

La rândul nostru ne despărțim cu greu de acei ce ne primiseră cu atâta pompă și le promitem că nu vom uita așa ușor Comarnicul...

Trenul se pune în mișcare în aclamațiunile nesfârșite ale publicului....

(Va continua)

I. Comănescu.

„O fată mică se închină“

poezii

de **Tudor Mănescu**.

Editura «Cartea Românească» București.

Dl. Tudor Mănescu nu e la prima sa lucrare poetică.

Dacă nu ne înșelăm, d-sa, a mai tipărit: «Surâs» și «Picături de parfum» — volume cari i-au autentificat resursele poetice, autorizându-i intrarea în familia adevăraților făuritori de versuri românești. Volumul de față s'a bucurat de-o intensă reclamă publicistică, fiind anunțat ca cea mai fidelă formă de desvăluire a personalității sale poetice. Ca tehnică editorială, volumul, se înfățișează într'o ținută distinsă, occidentală. Țesătura versificației e îmbrăcată pe aproape întreg cuprinsul volumului în chenarul unei atmosfere de sinceritate sugestivă, captivantă și intuitivă. Subiectele sunt frânturi desprinse din «realitatea» cotidiană; concretizări de impresii și sentimente trăite, în cari amintirile se deapănă din fuiorul trecutului — limpezi și obiective, fiind distilate apoi în alambicul prezentului — cu maturitatea unei analize psihice demnă de-a fi semnalată. Varietatea obiectivelor atinse, lipsită de meșteșugirea oricărei intenții de falsificare a realității, înfățișează însăși „viața“ trăită de autor sub diferitele ei aspecte. Latura prozaică, obișnuită și simplă, brodată în versuri cristalizate de imperfecțiunea și caraghioslăcul eschibițiilor savante și pretențioase, e redată prin cuvinte de nuanță poetică cu sonoritate de muzicalitate reconfortantă. Simplitatea și sinceritatea — două calități — a operelor literare trainice și durabile — imbibate în suflul cald al unui rezervor psihic de înaltă tensiune lirică, dau versurilor d-lui T. Mănescu caracterul unor plâsmuiri fericit concepute. Tema poeziei «O fată mică se închină», care formează și titlul volumului — pare, la prima impresie — banală și prea simplă. Disecată însă — cu bisturiul unei analize logice — ea desvăluie sentimente de-o adâncă semnificație etică și morală. Fata mică, naivă în gesturi de comportare creștinească, simbolizează

puritatea și simplitatea tinereții — când determinarea sentimentului religios — în forme exterioare — nu e îngrădită de «cochetărie» și când ruga e asemenea unui «prinos de floare» care împrăștie în sfera divină a lui Iisus — mireasmă de parfum religios.

Redăm o strofă semnificativă :

*Fată mică dela școală,
Ce te'nchini fără șfială
La biserica din stradă;
Tu nu faci, cum fac, cochete,
Doamnele, să nu se vadă,
Cruci mărunte și discrete . . .*

Sentimentul erotic, în poezia d. T. Mănescu e învăluit în falduri decente și discrete. Din amintiri evocatoare se desprinde ființa iubită — cu țesătura sentimentelor cari au umplut de vrajă trecutul și cari transportate pe arena prezentului primesc coloritul realității crude și purificatoare. Iubirea îmbracă hlamidă de apoteoză și vis — numai atunci când dinamul sentimentelor conține fluidul eterat al idealismului. În ciocnire cu «realitatea» nimbul visului se destramă — și primește conturul «adevărului».

*Eu te-am iubit, fiindcă erai frumoasă.
O frumusețe pură
Ca o pictură
Prețioasă . . .
O icoană suavă
Și trândavă, . . .
Zugrăvită din flori și otravă . . .*

-----
*Tu m'ai iubit fiindcă, pe vremea mea
Eram cineva . . .*

-----
*Figura mea reproducă 'n ziare
Era o confirmare
Că sunt om mare
Tu ai citit
Și m'ai iubit.*

Astăzi ducem o existență «reală.»

Cu copii și cheltuială.

*De multe ori te privesc în casă
Și măntreb când vei fi fost frumoasă!
Dealtfel de-atunci am aflat,
Că eram «exagerat».*

• (Așezământ).

Menționăm în cadrul poeziilor — cu conținut erotic «Melancolie» o poezie evocatoare de stări sufletești — în fața iubitei nepăsătoare.

«Tinereță» confirmă vigoarea tinereții fizice — și psihice în iubire chiar și atunci când urma anilor diferențiază vârsta:

*Am douăzeci de ani mai mult ca tine
Dar cum să știu, acum în fața ta,
Când tu m'arăți, oglindă bună, ca
Un tânăr svelt cu chip și linii fine.*

Iubirea nu ține seamă de diferența socială. Frumusețea iubitei cu «mâini de mătasă sau ceară», cu gene lungi ca o seară de vară și silueta ușoară de căprioară . . .

(Fata cu păr roșu).

chiar dacă face parte din alt neam — e adorată.

În poezia «Toma Necredinciosul» dedicată lui Menny Toneghin, autorul escaladează un subiect de-o capitală semnificație religioasă: Gestul apostolului Toma — care razimă în bună parte soliditatea sentimentului de neșovăire în fața autenticității însușirilor divine ale Mântuitorului — prin desvăluirea îndoelii exprimată în pipăirea ranelor.

Autorul își exprimă credința — și pe drept cuvânt, că:

*Părinte Toma, tu cel mai cinstit
Și de evangheliști disprețuit,
De n'ai fi fost tu singurul să-L spui,
Să pipăi aspru semnele de cui,
Nici noi n'am crede'n învierea Lui . . .*

În pastelul «Dimineața» pe care pentru imaginația subtilă și versificația frumoasă îl redăm în întregime — întâlnim un puternic dinamism poetic:

*O pasăre gigantă — și desfășoară
Spre miazănoapte — și spre miazăzi*

Imensele-i aripe cenusii
Și'nfige ghiarele'n apus și sboară . . .
Dar vrând să evadeze'n infinit
Din instelata bolții colivie,
Să-și facă loc, a prins în răsărit
Să'nțepe ca'ntr'un leș cu lăcomie.
Broboane de rubin încep s'apară
Dar ciocul ei adânc, adânc tot sapă.
Și iată — acum prin rana circulară
Enormul trup cum poate să încapă.
Și — adună aripele și ca un ac
Alunecă'n a cerului mătasă.
Pe fulgii strânși ia sângele și lasă
Spre infinit un gol ca un colac.

Necesități de ordin tehnic ne îndeamnă să ne oprim aici firul recenziei, deși ar mai fi încă material care merită a fi relevat.

Desigur că, nu suntem înclinați a aproba și lipsa unor imperfecțiuni ce se desprind din volumul de față. Și nu e în intenția noastră a le releva. Atunci când cadrul unor preocupări, ca cea de față, se poate alimenta cu material bine cioplit și frumos expus — credem inutil să mai insistăm asupra «scăderilor». Recunoaștem că, am luat în acest caz, o atitudine ostilă față de ceace se numește recenzie «obiectivă». Primim învinuirea. Mai întâiu, că, nu ne etalăm veleități de critic și al doilea motiv — pentru a nu ne diminua mulțumirea reconfortantă încercată cu lectura acestui volum.

Dl. Tudor Mănescu rămâne pentru noi — poetul cu bogate resurse lirice. Rămâne, mai ales, omul sincer și obiectiv, care înfățișează «realitatea» simplu și concis — într'o versificație brodată cu cel mai fin gust literar.

A. Șara.

C. Narly: **Istoria pedagogiei.**

Volumul I. Creștinismul antic, Evul mediu, Renașterea.

Publicațiile Institutului Pedagogic Cernăuți, 1935, Pag. 376, Lei 250.

Dacă secolul trecut s'a numit secolul mașinismului, apoi secolul nostru se numește — pe drept sau pe nedrept încă, — secolul copilului, datorită multiplelor preocupări ce se dau *omului nou* și care se poate forma, cu deplină încredere, numai din fragedul copil de familie și de școală. Se crede chiar, din partea multora că știința educației se află astăzi pe culmile cele mai înalte și aproape toate principiile și sistemele de educație ce se aplică în școli, ar fi exclusiv rezultatul cercetărilor și experimentărilor educatorilor din prezent. Exact părerea lui Rousseau, care credea că a răsturnat totul și a creat ceva nou cu desăvârșire. Se uită însă, din partea celor mai mulți, că aproape tot ce face azi filosofia și pedagogia, nu este altceva decât o reînviere și adâncire a puternicei cugetări antice. Iar pe teren pedagogic, nu arareori am auzit plângerii despre șubrezenia manualelor noastre de pedagogie și în special a manualelor de istoria pedagogiei, cari redau așa de sumar și de anost starea educației din epoca veche și mai ales din epoca creștină. Și literatura pedagogică română, pare cea mai săracă în această direcție. Puținele lucrări ale dlor I. Găvănescu, G. Teodorescu, N. C. Enescu, I. Popescu-Teiușanu, ca și ale regretaților P. Pipoș și V. G. Borgovan, prezintă doar o umbră palidă a educației din epoca creștină. Nu mai vorbesc de lucrarea dl. G. G. Antonescu (*Doctrinile fundamentale ale pedagogiei moderne*), care nici n'au intenția de a se ocupa despre această epocă.

Obșnuit, epoca creștină veche era considerată până acum, pe teren educativ, ca lipsită de dovezi clare, de oameni cu idei trainice, o epocă de suplicii a copilului de școală (cu bătaii după concepția vechiului testament: bătaia este un semn al iubirii față de copii). În realitate, pedagogia din epoca creștină are o valoare incontestabilă. Admirabila lucrare a dl. prof. Narly, de care ne vom ocupa în rândurile de mai jos o dovedește cu suficientă

probă. Vom vedea că toate principiile de valoare ale ilustrațiilor pedagogice de azi, nu sunt altceva decât ecoul principiilor marilor părinți și doctori ai bisericii de acum 14-15 veacuri, principii cărora li s'a mai adăugat o zală la lungul lanț în epoca Renașterii, iar epoca noastră caută să le traducă în fapt.

La primele începuturi ale Creștinismului, școlile ce se formau în jurul catacombelor se caracterizează prin transformarea vieții sociale a popoarelor, prin formarea unui suflet nou, încălzit la noua doctrină a lui Cristos. În curând însă, părinți vestiți și doctori ai bisericii, au întemeiat noi școli pe baza unei concepții de viață mai largă, a căror principii au rămas nemuritoare în pedagogie.

Astfel, Clemente Alexandrinul, Origenes Adamantinos, *Sf. Vasile cel Mare*, etc. recomandau un tratament blând pentru copii și libertate în materia de studiat.

Sf. Ioan Hrisostomul, cerea o educație sufletească mai presus de a artelor și științelor. Făcea apel la sentimentul onoarei „care are o influență mai mare decât amenințările, promisiunile și alte mijloace de disciplină“. (Aici, inspirația lui Försten este evidentă).

Sf. Ieronim, recomanda învățarea scris-cetitului cu litere mobile de ivoriu, prin joc, iar nu printr'o muncă constrânsă care naște aversiune pentru școală și dascăli. — Precum se vede, Sf. Ieronim este precursorul lui Decroly și M. Montessori). Iar în următoarea formulă: „unusquisque in qua vocatione vocatus est, in ea permaneat“, — fiecare să rămâne la vocația sa —, Sf. Ieronim este premergătorul principiului sociologic modern: omul care trebuie, la locul care trebuie . . .

Sf. Augustin, cere profesorului „să întârzie mai mult asupra acelor părți cari interesează mai mult pe elev“. Și în special, toată școala să se facă în voieșie, fiindcă Dumnezeu îl iubește pe cel ce dă cu voieșie („Hilarem enim datorem diliget Deus“). Limbile să se învețe prin conversație și nu din gramatici (cerut mai târziu de Montaigne). Iar în filosofie, cugetând asupra în-doelii, Sf. Augustin este premergătorul lui Descartes.

Evol mediu, caracterizat prin dese turburări sociale, a intenționat să dea alt aspect, mai laic învățământului, n'a adus însă nimic nou, afară de un compromis al instituției și a dascălului

care o conducea. Singurele școli cu ceva reputație, și în această epocă, au fost școlile bisericești — parohiale, mănăstirești, etc. cari s'au alimentat spiritualicește tot din ideile marilor părinți ai bisericii.

Printre pedagogii evului mediu, amintim pe Dominicanul *Toma de Aquino*, un armonizator a doctrinei creștine cu filosofia aristotelică, care a lăsat o mulțime de lucrări în fruntea cărora stă monumentala „*Summa theologiae*“; și Franciscanul *Duns Scotus*, promotorul democratismului școlar de azi.

În general, în evul mediu, întreg învățământul era condus de vederile creștinismului și robirea individului în masă.

Renașterea, urmează evului mediu, prin reînvierea operelor mai de seamă ale vechilor clasici. Deși s'a dat o importanță cam mare clasicianului păgănesc, în această epocă, au fost reluate și amplificate cu suficientă înțelegere și problemele de educație creștinească.

Așa, *Giorani Domnici*, cerea „să educăm copiii pentru Dumnezeu, pentru părinți, pentru ei înșiși, pentru patrie și pentru încercările vieții“, îndemnându-i în acelaș timp să se pregătească pentru o profesiune „fiindcă nu știm ce se poate întâmpla în viitor, căci soarta omului e schimbătoare“.

Vittorino de Feltre și *Maffeo Vegio*, consideră munca „drept cel mai potrivit mijloc pentru perfecționarea naturii omului“. Feltre mai cere ca fiecare individ să fie instruit conform aptitudinilor sale, fiindcă în tot omul este ceva bun care poate fi folositor, după cum orice pământ este productiv unui anumit fel de cultură.

Fr. Rabelais, *M. Montaigne*, Erasmus și Vives, sunt armonizatorii tuturor marilor idei spuse înaintea lor și reprezentanți fideli — în domeniul teoretic — ai școlii noi de azi. Bogăția de idei ventilate de acești mari reprezentanți ai pedagogiei Renașterii nu ne permite aici o prea largă expunere; de altfel ideile lor par a fi mai cunoscute decât ale predecesorilor lor.

O atentă analiză a ideilor mai sus etalate, ne îndreptătesc a pricepe că toate principiile de educație ale pedagogiei moderne, dela „intuitivul“ lui Comenius, până la „corelația“ lui Herbart, dela „activism“ până la „Școala muncii“ și chiar disciplina morală a lui Fr. W. Förster, ca și „metodele joc“, Decroly și Mon-

tessori, își au origina în pedagogia creștinismului antic și în Renaștere.

Valoroasa lucrare a dlui prof. C. Narly, răspunde unor cerințe de mult așteptate în literatura pedagogică română. Deși nu cuprinde școala creștină veche în toate amănunțele ei, cum sunt alte lucrări streine, Istoria pedagogiei vol. I a profesorului cernăuțean, este prima lucrare în limba noastră din care dascălii și educatorii își pot face o reală idee asupra sistemelor și principiilor de educație din școlile creștinismului antic, până la Renaștere inclusiv.

T. Aștilean.

Ziarele aduc informațiunea că examenele de definitivat și înaintare vor avea loc în cursul lunii Aprilie a. c. În vederea acestor examene se pot consulta următoarele cărți, cari se găsesc și se pot procura dela Cooperativa „Progresul“ Piața Mărășești 2.

1	Bârsănescu și M. Ralea : Pedagogia generală	Lei	86
2	„ „ Didactica	„	92
3	„ „ Istoria pedagogiei	„	98
4	„ Harea : Datoriile învățătorului	„	98
5	I. Gabrea : Ind. învățământului	„	70
6	Antonescu : Pedagogia generală	„	300
7	„ Pedagogia contemporană	„	120
8	Stanciu Stoian : Curente noi în pedagogia contemp.	„	90
9	Isabela Sadoveanu : Educația nouă	„	70
	Fișa personală de Ștefănescu Goangă	„	10
	„ „ „ Ghidionescu VI.	„	5
	„ „ „ I. Gabrea	„	7

Deasemenea se găsesc și ultimile noutăți literare, științifice și pedagogice ; iar D-nii învățători beneficiază de un rabat special.

Comanda se poate face printr'o carte poștală.

„Ochii Maicii Domnului“ de Tudor Arghezi.

Spicuri pedagogice.

Din seria lucrărilor în proză semnate de Dl. Tudor Arghezi, o valoare și-o deosebită importanță o are romanul, nu de mult apărut „Ochii Maicii Domnului“. Acțiunea ca atare este simplă.

Sabina Voinea, tânără studentă dornică de o viață deosebită de aceea pe care o ducea alături de un tată corupt și-o mamă ce pierduse orice sentiment de dragoste față de soțul ei, părăsește țara ducându-se în Apus. Dincolo de localitatea Ouchy, face cunoștință cu un tânăr ofițer englez, căpitanul Wiliam Horst, cu care se căsătorește. După o conviețuire fericită dar de scurtă durată, căci căpitanul a fost victima unei catastrofe de pe Marea Mediterană, Sabina, înfrântă de durere, se reîntoarce în țară, stabilindu-se la o mânăstire, unde sub îngrijirea unei foste servitoare de a lor a dat naștere unui băiat. Micul Tile, termină liceul și Universitatea, ajungând doctor în Matematică, în timp ce firul vieții mamei sale se depăna ușor, sub presiunea mizeriei, care devenia din ce în ce mai apăsătoare. Rămas singur, Tile nu-și găsește liniștea sufletească, adânc sdruncinată de icoana aceleia ce turnase în sufletul lui viața ei întregă picur cu picur și sfârșește prin a se călugări. — Ceiace isbește puternic sufletul cititorului acestui roman, este în primul rând dragostea nețărnută de mamă, care se desvăluie din clipa când simte că va deveni mamă și până în clipa când firul zilelor i se curmă. Respiră din acest roman o iubire de mamă, ce lutul rareori cuprinde în fibrele lui reci, o iubire intensă, caldă, neîntreruptă, o iubire ce uneori pare exagerată, dacă n'am ține socoteală, că iubirea de mamă nu

cunoaște orizonturi și că mama de multe ori în dragostea ei față de odor, este nebună. Gândiți-vă la mama din „La icoană“ a lui Vlahuță! . . . Deși Sabina putea ușor să scape de fructul dragostei curmate înainte de vreme, totuși nu recurge la acte nelegiuite, ci din potrivă, se simte foarte fericită, că are pentru cine să trăiască și să munciască. Iată o femeie demnă, o femeie model pentru cele ale sec. XX, cari în bună parte să bălăcesc în noroiul celor mai cumplite imoralități! Lumea orașelor, în deosebi, este plină de asemenea triste realități . . . Citind paginile în care se descrie viața micuțului Tile, rămâi cu mintea înfiptă într'o lume pe care ai trăit-o cândva și a cărei amintire duioasă îți stoarce boabe mari de lacrimi . . . Grija de căpetenie a mamei era de a asigura odorului ei, un fizic sănătos, în care scop, se servește de băi, mișcări ușoare, un fel de „gimnastică suedeză“ și jocuri în alegerea și practicarea cărora avea toată libertatea. Încă de mic, Tile a fost pus în fața realităților crude de multe ori, pentruca văzându-le și gustându-le să fie mai oțelit în luptă ce avea să o dea mai târziu . . . Ochiul mamei privea atent la tot ce se petrecea și atunci, când copilul suferea vre'un mic accident, durerile îi erau alinate cu câte un sărut. — Natura — prin obiectele cu care copilul venea în contact, își exercita pe nesimțite dar . . . eficace rolul de educatoare. Utilul pretutindeni îl găsești impletit cu frumosul și plăcutul. Dar preocupările mamei nu se restrâng numai asupra fizicului, căci o vedem cum seara ingenunchiază cu copilul în brațe, în fața icoanei, înălțând rugăciuni către cel Atotputernic. Iată o educație moral-religioasă bazată pe stâlpi de granit, ce nu va putea fi roasă niciodată de valurile imoralității. — În patul curat și moale Tile adormea repede, iar împărăția visurilor își deschidea larg porțile sale.

Abecedarul și primele noțiuni de aritmetică au fost predate de Sabina, a cărei metodă plastică și intuitivă este unică în felul ei, dar care presărată fiind cu frânturi din sufletul ei devotat, a dat cele mai frumoase rezultate. În cursurile liceale Tile pune în uimire pe profesorii săi. Cât era de puternic sentimentul dragostei materne, avem prilejul de

a vedea atunci când Sabina pune mâna pe revolver, că să curme viața brutei, care a îndrăsnit să-i maltrateze odorul. Atât de mare și de neîmpăcată i-a fost ura, încât știrea morții instantanee a profesorului cu pricina, n'o liniștea decât în parte, căci ar fi dorit să aibă parte de mai multă suferință. Calitățile de mamă însă nu se opresc aici. Fiind jignită de un oarecare Florescu, care i-a dat o sumă de bani în plus pe lângă cea pe care o datora pentru munca ce prestase, se revoltă într'atâta, încât recurge la măsurile cele mai drastice deși suma de bani oferită ar fi putut să o scape pentru câțva timp din ghiarele ce se înfingeau tot mai adânc în trupul ei plâpând . . . A preferat mai bine să moară de foame, decât să se lase batjocorită. Cinstea mai presus de orice! . . . De bună seamă că fără o dragoste desăvârșită nu se poate consolida ceva durabil. Totuși în cazul faptelor de față rezultatele ne surprind. Tile refuză participarea la lupta pe care alții o dau atât de înverșunat, considerându-o ca o faptă trivială, mulțumit totdeauna cu puțin, suflet inegal și șubred, solitar, închis, cu alte cuvinte inapt pentru viață. — Sensibilitatea exagerată a mamei, precum și lipsa de contact mai intim cu societatea, au dus la rezultate diametral opuse celor la care ne așteptăm.

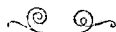
În loc să avem un erou, avem un învins. Tile însă își justifică altfel inaptitudinile lui: „Sunt vătămat în substanță, sunt urzit din două materiale ce nu se urzesc între ele, sunt un hibrid“.

Prin aceste cuvinte autorul pare a pune o problemă foarte importantă, cea a eugeniei naționale. Deși privit din alt punct de vedere, romanul ar prezenta unele scăderi, totuși pentru stilul și imaginile frumoase pe care le deșteaptă, merită să fie citit de oricine — și'n special de mame cari, dacă nu știu, vor avea de unde să învețe cum să-și iubească copiii!

Stoica Coriolan

elev cl. VIII-a Șc. Normală

Reviste

Gândirea. An. XV Nr. 2. În acest număr Dl. Lucian Blaga, un fecund gânditor, în „Spiritualități bipolare“ face o paralelă între catolicism, protestantism și ortodoxism, arătând particularitățile fiecărei religii. Deosebirea dintre ele nu este atât ca ideie fundamentală, cât mai ales ca stil, fiecare oscilând între doi poli, dintre cari unul este comun tuturor: „transcendentul“. Catolicismul oscilează între „transcendent“ și „autoritatea lumească“, protestantismul între „lumea de dincolo“ și „lumea libertății pământești“ iar ortodoxia între „transcendență“ și „organic“. Concepția despre biserică a catolicilor este potrivită ideii de stat. Evanghelicii socotesc biserica, sau o simplă ficțiune sau, dacă este, un mănunchi de libertăți convergente. La ortodoxi însă, biserica nu este nici stat autoritar și nici ficțiune; ea este un organism viu, în care e cuprins nu numai omul, ci și viața și creatura vegetală. Individul ortodox face parte dintr'un organism viu și atunci când suferă comunitatea, suferă și el.

Concepțiile despre națiune sunt diferite: pentru catolici națiunea este realitatea tolerată, atâta timp cât ea nu pune piedici spiritului său organizator și imperialist; pentru protestanți națiunea este obiectul unei optări morale, iar pentru ortodoxi națiunea este sângele, limba; deci un organism viu, real. Ca o urmare firească a concepțiilor de mai sus avem diferențe sub unghiul culturii. Astfel catolicilor, cu spiritul imperialist, le revine paternitatea culturii monumentale, protestanților liberi, creațiile singulare, originale, iar ortodoxilor, creațiile de natură populară, folclorică, cu accentul a tot ce e organic. Din diferențele de vederi ale acestor spiritualități dl. L. Blaga scoate în relief și diferențele de tipuri. Astfel catolicismul a dat naștere oamenilor reprezentativi și de mare stil, protestantismul e prielnic apariției și cultivării unor mari individualități, în timp ce ortodoxia formează existența spiritual-organică. Articolul dlui L. Blaga, care cuprinde 13 pagini din revistă, depășește cadrul articolelor obișnuite, luând caracterul unei teze ce închide perfect în cadrul ei esența celor trei spiritualități creștine. Versuri bune semnează Dnii Grigore Popa, Ion Pilat, V. Voiculescu, A. Marin. Și de data aceasta Dl. V. I. Popa în „Scrisoarea unui mort“ ne dă dovada unui adânc psiholog și minunat povestitor.

Libertatea. An. IV. Nr. 3. Este știut că politica are o mare influență asupra tuturor funcțiunilor dintr'un stat, la noi ca și aiurea. Pericolul cel mai mare este amestecul ei în justiție, când, un judecător este de multe ori pus în situația de a da verdicte contra conștiinței lui. Dl. G. Budișteanu în „Mugistratura și influențele politice“ dă soluții foarte sănătoase în sensul ca avocaților, foști miniștri sau parlamentari, să li se ridice dreptul de a mai pleda în tot timpul cât dețin aceste mandate.

Prometeu. An. 2. Nr. 3-4. Din cuprinsul bogat al acestei reviste care are în fruntea colaboratorilor săi pe dl. A. P. Bănuț, ce a făcut cinste scrisului românesc și a înțeles problemele culturale (chiar și atunci când a fost prefect iorghist) ne isbește articolul dnei Silvia Stoica Noaghea, care găsește că sistemul clasificărilor prin medii nu e recomandabil, deoarece nu există o măsură destul de precisă spre a aprecia la justa valoare pe un elev. Sistemul încurajerii sau laudei în general pentru cei buni și admonstarea pentru cei răi și leneși ar scuti pe învățător de unele îndatoriri imposibil de îndeplinit, precum și pe copii de amăgiri sau decepții.

Revista Fundațiilor Regale. An. III Nr. 2. Remarcăm articolul dlui Dr. G. Marinescu care în „Știința și Cultura“ arată rolul intelectualului în viitorul popoarelor. Inegalitatea dintre oameni e datorită mediului în care trăește individul, condițiilor de traiu, nenorocite pentru unii și prea favorabile pentru alții, lipsa de igienă etc. Datoria oamenilor de știință este să lucreze în direcția înlăturării acestor consecințe ca rezultat al inegalității. Rolul acesta îi revine intelectualului și mai ales medicilor cari ar putea ușura mult durerile celor, suferinzi. Dar, câți dintre intelectuali se pun în slujba acestui ideal?

Cuvântul dăscălesc. Roman. Este o revistă ce de 7 ani se menține bine. Articolul dlui V. Gânju despre „Importanța psicoanalizei în cunoașterea individualității“ atinge probleme ce trebuiesc cunoscute de toți acei ce au în mâna lor educația tineretului.

Vlăstarul, Buzău. An. XIII Nr. 1. Revista buzoiană merge pe drumul trasat dela început, continuând să aibă accentul profesional. Articolele semnate de dnii, V. Maciu, Gh. D. Ceaușel, Grig. D. Toma și T. Popa adaugă încă ceva la scara realizărilor în domeniul practico-pedagogic. Poezii bune semnează — ca de obicei — dl. Gh. Popovici.

Ogorul școliei. An. II, No. 5. Prin colaborarea permanentă a dlor G. Brumă V. Iluțiu și Suciuc tineri cu mult avânt, revista începe să se refacă. Cunoaștem zelul celor de mai sus și dacă nu ne'nșelăm dl. V. Iluțiu colabora și la „Școala noastră“ pe când era la Zalău și pe care o alimenta cu articole în mai toate numerile. N'ar trebui însă

să se reazime pe reputația din trecut și-i recomandăm să selecționeze mai bine materialul ce-l primește la redacție. Surădem când vedem că dl. N. D. Marin, dealtfel foarte îndrăzneț când e vorba de inițiative — abordează și domeniul poeziei. Ne plăcea să credem că proza e singura sa „slăbiciune“ dar . . . ne-am înșelat.

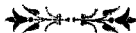
Ramuri. An. XXVII. Craiova de multe ori a salvat reputația Olteniei comerciale, care n'a prea excelat în domeniul scrisului. Spiritul practic al acestei provincii a îndepărtat-o de preocupările spirituale.

„Ramuri“ însă este la înălțimea citadelei. Colaboratori de talia dlor T. Vianu, C. Gongopol și Al. Dima o ridică la rangul de mare revistă literară, având un acerb critic în dl. T. Păunescu Ulmu.

Catedra. An. IX, No. 85-86. Revista literară condusă de dl. D. Faur. Cuprinde articole din domenii diferite privind pe școlari, cercețași, străjeri, premilitari. Pe lângă articole serioase conține și glume cari amuză.

Răsai soare. An. V, Nr. 5-6. Este revista realizărilor în domeniul practic. Condusă cu multă pricepere de dl. Toma Cocișu, directorul școlii experimentale din Blaj, revista publică realizări de-ale elevilor. În numărul acesta face o expunere a vizitei făcută de Dl. Insp. Gl. Dr. N. Crețu care a asistat la felul cum elevii acestei școlii își desfășoară programul, rămânând foarte încântat de rezultatele metodei întrebuintate de dl. Cocișu. N'ar fi rău dacă revista ar apare în alte condiții tehnice.

N. G.

Partea oficială.

ASOCIAȚIA INVĂȚĂTORILOR ROMÂNI din ARDEAL, etc.
Secția Mureș.

No. 7—1936.

Către

*Domnii colegi dela școalele de stat
din județul Mureș.*

Aducem la cunoștință tuturor colegilor că „Asociația Invățătorilor din județul Ciuc tipărește un volum „Colecții de coruri, recitări și conferințe“.

Acest volum cuprinde cântece pe 2, 3 și 5 voci, recitări și conferințe pentru serbările naționale școlare și cercurile culturale.

Prețul este 30 Lei.

Cei cari doresc să aibă acest volum, care nu ar trebui să lipsească din biblioteca niciunei școli primare să se adreseze Dlui Vasile Chele președintele Asociației de Ciuc, în Miercurea-Ciuc (Revizoratul școlar).

Târgu-Mureș, la 12 Februarie 1936.

Președinte :

Ioan Runcu

Secretar :

Florian Nistor

**ASOCIAȚIA INVĂȚĂTORILOR ROMÂNI din ARDEAL, etc.
Secția Mureș.**

No. 3—1936.

Domnule Coleg,

Comitetul Asociației Generale a Invățătorilor din România cu adresa No. 595—1935 roagă Comitetul Asociației noastre să rețină abonamentele restante pe anii 1933, 1934 și 1935, dela toți colegii cari au primit revista „Școala și Viața“.

Intrucât noi am rugat printr'o adresă circulară să ni se comunice numele acelor colegi cari primesc revista menționată mai sus; întrucât această invitare am repetat-o și verbal mai multor colegi și întrucât neprimind nici un răspuns nu am putut constata cari sunt abonații revistei „Școala și Viața“ și astfel nu am putut reține abonamentul cuvenit.

Deci, rugăm cu insistență pe acei colegi cari au primit revista „Școala și Viața“, să achite abonamentul restant pe anii 1933, 1934 și 1935, expediind banii prin mandat postal direct pe adresa „Administrația revistei Școala și Viața“ București I, Str. G. Contacuzino No. 49.

Târgu-Mureș, la 12 Febr. 1936.

Președinte:
Ioan Runcu.**Secretar:**
Florian Nistor.

PROGRES SI CULTURĂ

REVISTA ASOCIAȚIEI ÎNVĂȚĂTORILOR din județul MUREȘ

---

*Apare lunar, afară de Iulie și August, sub îngrijirea Comitetului
Asociației și redactată de un comitet.*

Redactor responsabil:

I. BUTNARIU

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Abonamentul anual :

Pentru învățători . . . . . Lei 100.—

Pentru comitetele școlare și alte categorii. Lei 120.—

Toate manuscrisele, revistele și cărțile de recenzat se vor trimite
pe adresa redacției.

Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacția și Administrația:

Cooperativa de librărie „Progresul“.
